

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0820U100308

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 28-10-2020

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Погорелова Тетяна Юріївна

2. Pohorielova Tetiana Yuriiivna

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: ні

Шифр наукової спеціальності: 011

Назва наукової спеціальності: Освітні, педагогічні науки

Галузь / галузі знань:

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 22-10-2020

Спеціальність за освітою: Мова і література (англійська)

Місце роботи здобувача: Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця

Код за ЄДРПОУ: 02071211

Місцезнаходження: проспект Науки, 9-А, м. Харків, Харківський р-н., Харківська обл., 61166, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): ДФ 64.055.005

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця

Код за ЄДРПОУ: 02071211

Місцезнаходження: проспект Науки, 9-А, м. Харків, Харківський р-н., Харківська обл., 61166, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця

Код за ЄДРПОУ: 02071211

Місцезнаходження: проспект Науки, 9-А, м. Харків, Харківський р-н., Харківська обл., 61166, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації:

Коди тематичних рубрик: 14.35, 06.01.79.03

Тема дисертації:

1. Управління процесом формування професійної відповідальності майбутніх менеджерів економічної галузі.
2. Management of the Process of Future Managers' Professional Responsibility Development in the Field of Economics.

Реферат:

1. Дисертація є теоретико-експериментальним дослідженням питання управління процесом формування професійної відповідальності майбутніх менеджерів економічної галузі. Провідною ідеєю дослідження визначено положення про те, що рівень сформованості професійної відповідальності майбутніх менеджерів економічної галузі підвищиться в результаті виокремлення організаційно-педагогічних умов формування професійної відповідальності майбутніх менеджерів економічної галузі, розроблення й впровадження моделі управління процесом формування професійної відповідальності майбутніх менеджерів економічної галузі під час їхньої професійної підготовки у закладі вищої освіти. Актуальність дослідження зумовлена тим, що на сучасному етапі розвитку суспільства професійну відповідальність фахівця розглядають як основну вимогу та фундаментальну цінність особистості й вектор досягнення сталого розвитку суспільства та економіки. У

роботі систематизовано теоретичні підходи до визначення сутності поняття «управління процесом формування професійної відповідальності майбутніх менеджерів економічної галузі», узагальнено його сутнісні характеристики, здійснено його контент-аналіз, результати якого дозволили обґрунтувати, що під професійною відповідальністю майбутніх менеджерів економічної галузі доцільно розуміти інтегративну соціально-психологічну характеристику особистості менеджера та одночасно професійну якість майбутнього фахівця, яка визначає високий рівень виконання ним своїх посадових обов'язків у сфері економіки, а також готовність відповідати за виконання та результати своєї праці та праці підлеглих. У роботі структуровані аспекти професійної відповідальності менеджера (моральний, правовий, економічний, соціальний і психологічний) та охарактеризовано мотиваційно-психологічні вектори усвідомлення особистістю сутності відповідальності менеджера (здатність менеджера сприймати історичні та традиційні суспільні цінності; система морально-етичних цінностей, норм і переконань, що були сформовані в особистості в ранньому віці завдяки цілеспрямованому впливу сім'ї та соціального середовища; задоволення природної потреби в самоствердженні та самореалізації в процесі виконання менеджером своїх професійних завдань; наявні й потенційні впливи на менеджера та його управлінські рішення з боку інших людей та організацій). На основі аспектів професійної відповідальності менеджера виокремлено компоненти професійної відповідальності майбутніх менеджерів економічної галузі: мотиваційний, ціннісний, діяльнісний та особистісний. Розроблено модель управління процесом формування професійної відповідальності майбутніх менеджерів економічної галузі. Визначено основні структурні компоненти моделі: концептуальний, методологічний, змістовий, організаційний та діагностично-результативний, які є взаємопов'язаними між собою. У роботі доведено, що в процесі управління важливим є зворотний зв'язок, метою якого є постійне спостереження за ходом освітнього процесу, тому складові моделі управління процесом формування професійної відповідальності майбутніх менеджерів економічної галузі доцільно впроваджувати в процесі моніторингу із використанням кваліметричного підходу. У роботі запропоновано методичні рекомендації щодо застосування моделі управління процесом формування професійної відповідальності майбутніх менеджерів економічної галузі. Методичні рекомендації є міждисциплінарними, оскільки модель є варіативною й може бути пристосованою до різних умов використання та стати основою для розробок конкретних методик її застосування. Практичне значення одержаних результатів підтверджується довідками про впровадження в освітній процес ХНЕУ ім. Семена Кузнеця (довідка № 20/86-02-102 від 20.05.2020 р.), Української інженерно-педагогічної академії (довідка № 105-02-18 від 22.05.2020 р.) та Харківської державної зооветеринарної академії (довідка № 59-01-291 від 21.05.2020 р.).

2. The thesis is a theoretical and experimental study of the problem of management of the process of future managers' professional responsibility development in the field of economics. The leading idea of the study is that the level of professional responsibility of future managers in economics will increase if the organizational and pedagogical conditions of professional responsibility development are provided; the model and the technology of management of the process of future managers' professional responsibility development in the field of economics are designed and implemented in the process of their professional training in higher educational institutions. The urgency of the research problem is explained by the fact that at the present stage of society development responsibility as a professional quality is considered to be the main requirement and fundamental value of a personality and the vector of sustainable development and, accordingly, professional responsibility development is becoming a priority in the course of professional training. The work systematized the existing theoretical approaches to defining the essence of the concept of "management of the process of future managers' professional responsibility development in the field of economics", identified its essential characteristics, and carried out its content analysis. The results of the content analysis enabled us to define future managers' professional responsibility in the field of economics as an integrative socio-psychological and professional quality of their personality, which determines the high level of performance of professional duties in the field of economics, as well as willingness to be responsible for the results of their work and the work of their subordinates. "Management of the process of future managers' professional responsibility development in the field of economics" was specified as a purposeful pedagogical influence of management entities on students' learning activity (given the functions of

planning, organization, motivation and control) in the context of technologisation of the learning process with an aim to develop the components of future managers' professional responsibility in the field of economics. In this work the aspects of managers' professional responsibility (moral, legal, economic, social and psychological) were structured and the motivational and psychological vectors of personal awareness of managers' responsibility were described (manager's ability to perceive historical and traditional social values; system of moral and ethical values, norms and beliefs, formed in the early childhood due to the purposeful influence of family and social environment; meeting the natural need for self-affirmation and self-actualization in the process of implementing their professional tasks; existing and potential impacts on managers and their management decisions by other people and organizations). Based on the aspects of managers' professional responsibility, the components of future managers' professional responsibility in the field of economics were identified: motivational, value-based, activity-based and personal. The model of management of the process of future managers' professional responsibility development in the field of economics was developed. The main structural components of the model are established, namely: conceptual, methodological, organizational and substantive, diagnostic and results-based components, which are interconnected. The paper proves that feedback is important in the management process, the purpose of which is to constantly monitor the educational process, so the components of the management model of the process of future managers' professional responsibility development in the field of economics should be implemented through monitoring with the use of a qualimetric approach. The work includes methodological recommendations for the implementation of the management model of the process of future managers' professional responsibility development in the field of economics. The recommendations are interdisciplinary, since the model is variable and can be adapted to different conditions of its use. It can be also used as the basis for the development of specific methods of its implementation. The practical value of the prepared materials is corroborated by their implementation into the educational process of higher educational institutions, namely: Simon Kuznets Kharkiv National University of Economics (reference No 2/86-02-102 of 20.05.2020), Ukrainian Engineering Pedagogics Academy (reference No 105-02-18 of 22.05.2020) and Kharkiv State Zooveterinary Academy (reference No 59- 01-291 of 21.05.2020).

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки:

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності:

Підсумки дослідження:

Публікації:

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації:

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Борова Тетяна Анатоліївна
2. Borova Tetiana Anatoliivna

Кваліфікація: д. пед. н., 13.00.06

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Нагаєв Віктор Михайлович

2. Nahaiev Viktor M.

Кваліфікація: д. пед. н., 13.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Волошина Оксана Василівна

2. Voloshyna Oksana Vasylivna

Кваліфікація: к. пед. н., 13.00.07

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Кравченко Ганна Юріївна
2. Kravchenko Hanna Yuriivna

Кваліфікація: д. пед. н., 13.00.06

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Полякова Ганна Анатоліївна
2. Poliakova Hanna Anatoliivna

Кваліфікація: к. пед. н., 13.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Колбіна Тетяна Василівна

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Колбіна Тетяна Василівна

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Реєстратор

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Т.А.